

Dit verslag bevat de uitkomsten van het ontwikkelgesprek dat de bachelor opleiding **Accountancy** met (een afvaardiging van) het panel heeft gevoerd in het kader van de visitatie op 13 november 2025.

Naam opleiding	RIO	Varianten	Locatie(s)	Datum gesprek
Accountancy	34406	Voltijd / Duaal	Zwolle	12 mei 2026

Thema ontwikkelgesprek

Het ontwikkelgesprek richt zich op de centrale vraag:

"De toekomst van opleidingsvarianten en het ontschotten van het onderwijs". Dit bekeken vanuit de specifieke context van de accountancyopleiding.

Dit thema sluit direct aan bij de strategische koers van het MT/CvB van Windesheim, waarin flexibilisering, modularisering en het doorbreken van traditionele opleidingsstructuren centraal staan. Voor de opleiding Accountancy vertaalt dit zich concreet in de vraag hoe de huidige scheiding tussen voltijd- en duale trajecten kan worden herijkt naar een meer integraal en adaptief opleidingsmodel, dat beter aansluit bij diverse instroomprofielen, leerbehoeften en de dynamiek van het accountancywerkveld.

Het panelgesprek wordt benut als reflectief en richtinggevend moment, waarbij de opleiding expliciet het perspectief van de voorzitter en auditor(en) van NQA wil betrekken. De centrale gesprekslijnen zijn daarbij:

- De mate waarin de huidige accreditiekaders ruimte bieden voor flexibilisering en integrale inrichting van voltijd- en duale leerroutes;
- Inzichten uit andere accreditatietrajecten en/of instellingen die als referentie of good practice kunnen dienen.

Verslag

Tijdens het ontwikkelgesprek stond de vraag centraal hoe de opleiding zich kan verhouden tot de toekomst van opleidingsvarianten en het strategische streven naar het ontschotten van onderwijs. Daarbij ging het vooral om de verhouding tussen voltijd en duaal onderwijs, de toenemende behoefte aan flexibiliteit, de organiseerbaarheid daarvan en de borging vanuit accreditatieperspectief.

De opleiding constateert dat de klassieke scheiding tussen opleidingsvarianten in de praktijk steeds minder scherp wordt. Het aantal duale studenten neemt toe en is inmiddels groter dan of vergelijkbaar met het aantal voltijdstudenten. Tegelijkertijd creëren voltijdstudenten soms hun eigen "duale" route, doordat zij naast hun studie één of twee dagen per week werken bij een accountantskantoor. Daardoor ontstaat een situatie waarin studenten formeel in verschillende varianten zitten, maar feitelijk vergelijkbare combinaties van leren en werken maken. De vraag is dan in hoeverre het onderscheid tussen voltijd en duaal nog inhoudelijk betekenisvol is, of vooral juridisch, organisatorisch en administratief.

Een belangrijk verschil blijft dat voor de duale variant wettelijke en organisatorische eisen gelden. Duale studenten moeten beschikken over een passende werkplek en de opleiding moet zicht houden op de werkzaamheden en begeleiding in de praktijk. Er is sprake van afstemming met de werkgever en de opleiding stelt eisen aan wat studenten op de werkplek moeten kunnen leren en aantonen.

Bij voltijdstudenten die naast hun studie werken, ontbreekt deze formele borging grotendeels. Dat maakt het spanningsveld zichtbaar: voltijd biedt meer vrijheid, maar minder grip op de praktijkcontext; duaal biedt meer verbinding met de beroepspraktijk, maar vraagt ook meer formele controle en afstemming.

Het gesprek maakte duidelijk dat volledig ontschotten tussen varianten niet eenvoudig is. Studenten zouden vanuit hun eigen perspectief mogelijk graag flexibel willen kunnen schakelen tussen vormen van onderwijs, contactmomenten en praktijkopdrachten. Vanuit organisatorisch en wettelijk perspectief is dat echter complex.

Bij duaal onderwijs is bijvoorbeeld een arbeidsrelatie en een geschikte werkplek noodzakelijk. Teveel wisselen tussen varianten kan administratief ingewikkeld worden en roept vragen op over de formele status van de student, de rol van de examencommissie en de aantoonbaarheid van de gevolgde route.

Binnen de opleiding wordt al op onderdelen ontschot. In hogere jaren zitten verschillende groepen studenten samen: voltijdstudenten, duale studenten, schakelstudenten, vertraagde studenten en versnelde studenten. Zij werken veelal met dezelfde leeruitkomsten, studiepunten en toetsing, maar volgen soms verschillende onderwijsactiviteiten of hebben een andere mate van contacttijd. Dat levert efficiëntie op, maar ook nieuwe problemen. Docenten krijgen te maken met zeer heterogene groepen waarin studenten verschillende roosters, verplichtingen en verwachtingen hebben. Daardoor wordt het moeilijker om onderwijsactiviteiten passend te organiseren en studenten eenduidig aan te spreken op aanwezigheid, inzet en voortgang.

Een terugkerend punt was de spanning tussen flexibiliteit en structuur. De opleiding ziet dat studenten behoefte hebben aan flexibiliteit, maar ook dat veel studenten juist gebaat zijn bij duidelijke structuur, volgordelijkheid en begeleiding. Volledig flexibel onderwijs, waarbij studenten zelf bepalen wanneer zij welke eenheden volgen, lijkt voor accountancy beperkt haalbaar. De opleiding kent een inhoudelijke opbouw: bepaalde kennis en vaardigheden moeten eerst worden ontwikkeld voordat studenten complexere beroepsproducten kunnen maken of landelijke toetsen kunnen afleggen.

Ontschotten vraagt daarom niet om het loslaten van structuur, maar om het slimmer organiseren van routes binnen duidelijke kaders.

Ook kwam het verschil tussen praktijkleren en schoolopdrachten uitgebreid aan bod. Duale studenten zouden leeruitkomsten idealiter aantonen in de beroepspraktijk. In de praktijk kiezen studenten echter soms liever voor een schoolopdracht, omdat die veiliger, voorspelbaarder en beter organiseerbaar is. De opleiding wil daarom sterker sturen op het daadwerkelijk aantonen van leeruitkomsten in de praktijk, zeker bij duale studenten. Voor een aantal onderwijseenheden wordt overwogen of al ingevoerd dat duale studenten verplicht praktijkbewijzen gebruiken. Dit moet studenten stimuleren om de verbinding met hun werkplek explicieter te maken en ook werkgevers actiever te betrekken.

De rol van werkgevers werd daarbij als belangrijk gezien. Wanneer de opleiding helder communiceert wat van studenten en werkplekken wordt verwacht, blijken werkgevers meestal bereid mee te werken. Wel vraagt dit actieve afstemming. Studenten vinden het soms spannend om op de werkplek opdrachten te bespreken, klanten te betrekken of werkzaamheden te vragen die passen bij de leeruitkomsten.

Als de opleiding ruimte laat om ook een schoolopdracht te kiezen, nemen studenten vaak de veiligste route. Meer verplichting kan dan helpen, mits de opleiding voldoende begeleiding biedt en rekening houdt met de praktijkplanning.

Vanuit accreditatieperspectief werd benadrukt dat ontschotten mogelijk is, maar alleen wanneer de opleiding goed borgt en navolgbaar maakt welke leeractiviteiten studenten volgen, welke leeruitkomsten zij aantonen en hoe zij worden getoetst. Als studenten uit verschillende routes of varianten gezamenlijk onderwijs volgen en dezelfde toets maken, moet achteraf nog steeds duidelijk zijn dat iedere student een passende route heeft gevolgd en aan de vereiste leeruitkomsten voldoet. Dit vraagt om zorgvuldige documentatie, heldere onderwijsontwerpen en tijdige betrokkenheid van de toetscommissie en de examencommissie.

Daarmee hangt ook de discussie over toetsing en afstuderen samen. In het accreditatierapport was aandacht gevraagd voor de navolgbaarheid van beoordelingen, met name bij het afstuderen. De opleiding herkent dat beoordelingsformulieren soms te weinig inzicht geven in hoe een cijfer precies tot stand komt. Wanneer beoordelaars vooral vinklijsten invullen of volstaan met korte opmerkingen, is het voor een derde lezer moeilijk om te begrijpen waarom een student bijvoorbeeld een zeven of een acht heeft gekregen. Transparantie in de onderbouwing van beoordelingen blijft daarom een belangrijk ontwikkelpunt. Dit geldt zeker wanneer toetsvormen holistischer worden of wanneer portfolio's een grotere rol spelen.

Tijdens het gesprek kwamen ook bredere ontwikkelingen in het hoger onderwijs aan bod. Studenten lijken minder vanzelfsprekend naar colleges te komen dan voorheen. Ook sociale en aanvullende activiteiten trekken minder deelname. Mogelijk is dit een bredere trend sinds de coronaperiode. Tegelijkertijd kan lagere aanwezigheid gevolgen hebben voor het studiesucces en voor de uitstroom. De opleiding experimenteert daarom met manieren om aanwezigheid en actieve deelname te stimuleren, bijvoorbeeld door bijeenkomsten sterker te koppelen aan concrete onderwijsactiviteiten of beroepsproducten. Tegelijkertijd is er onzekerheid over wat juridisch wel en niet verplicht gesteld kan worden.

Daarnaast werd gesproken over ontwikkelingen als o.a. microcredentials. De opleiding biedt al modules aan voor studenten of professionals die vanuit andere opleidingen of werkvelden richting accountancy willen bewegen. Dit gebeurt vooral via onbekostigd onderwijs of cursussen, waarbij gebruik wordt gemaakt van onderdelen uit de bachelor. In de toekomst zouden zulke modules mogelijk sterker kunnen worden vormgegeven als stapelbare eenheden of microcredentials. Dat kan interessant zijn voor leven lang ontwikkelen en voor professionals met deficiënties, bijvoorbeeld mensen met een financiële achtergrond die specifieke accountancykennis willen verwerven.

Een bredere vorm van ontschotten tussen opleidingen kwam eveneens aan bod. Denkbaar is dat bepaalde vakgebieden, zoals financiering of fiscaliteit, gezamenlijk worden ontwikkeld of aangeboden voor verwante opleidingen. Op onderdelen gebeurt dit al.

Conclusie

Tijdens het gesprek is duidelijk geworden dat ontschotten tussen opleidingen complexer is dan ontschotten binnen één opleiding. Verwante opleidingen verschillen inhoudelijk soms sterk van elkaar, ook tussen instellingen. Doorstroom vanuit bijvoorbeeld Finance & Control naar Accountancy is daardoor niet vanzelfsprekend. Gemeenschappelijke modules zijn kansrijk waar leeruitkomsten echt overeenkomen, maar vragen inhoudelijke afstemming en duidelijke kwaliteitsborging.

De conclusie van het gesprek was niet dat er één oplossing is voor het vraagstuk van opleidingsvarianten en ontschotten. Wel zijn meerdere richtinggevende inzichten naar voren gekomen. Ontschotten kan bijdragen aan efficiëntie, flexibiliteit en betere benutting van onderwijsaanbod, maar mag niet leiden tot onduidelijkheid over routes, verantwoordelijkheden en toetsing. De duale variant heeft sterke toekomstwaarde door de verbinding met de beroepspraktijk, maar vraagt om expliciete praktijkborging. De voltijdvariant blijft nodig, mede omdat niet alle studenten of werkgevers een duaal traject kunnen of willen aangaan. De grootste ontwikkelopgave ligt daarom in het ontwerpen van flexibele maar herkenbare routes, waarin studenten ruimte krijgen, maar waarin de opleiding voldoende structuur, begeleiding en bewijsvoering behoudt.

Het ontwikkelgesprek heeft vooral geholpen om het strategische vraagstuk scherper te maken. Voor de opleiding ligt er een vervolggave om te bepalen hoe ver zij wil en kan meegaan in de instellingsbrede koers richting ontschotten, en welke randvoorwaarden daarbij noodzakelijk zijn.

Aandachtspunten voor de opleiding

Het onderscheid tussen formele varianten en feitelijke studieroutes, de borging van praktijkleren, de organiseerbaarheid van heterogene groepen, de transparantie van toetsing en beoordeling, en de rol van examencommissie en toetscommissie bij verdere flexibilisering.